



W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·



BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

Pod kierunkiem
ZYGMUNTA TRZEBIŃSKIEGO

ADMINISTRACJA
Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

ogłoszeń na stronicy 4-ej.

Cena 3 kop.

... i jego zastępca przyjmują interesentów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

II-ga Aleja № 43. TEATR „ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO (Najstarszy w Królestwie)

Od soboty 23 do środy 27 Kwietnia (włącznie) **Zupełna zmiana programu!**

Druga St. Gotardzka w Szwajcarii (zdjęcia z natury) **Złoczyńca XX wieku** (dramat)
Dźwięki powracają szczęście (dramat) **Braola wrogami** (dramat) **Szalona gęś** (komiczny)
Kubuś reporter (komiczny) **Legenda o nimfie Dafnie** (fantazja artystyczna w kolorach)

Na scenie do środy seansy

IZY EKLAIR Żywe akwarele.

Zmiana programu w każdą **środę i sobotę.** W Kalioskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

— — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach. — — —



Teatr „ODEON”

Teatr „ODEON”

LEKARZ-DENTYSTA
GREJNIEC
w CZĘSTOCHOWIE,
I Aleja Nr. 10, dom p. Rajchrowej,
Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i od 3—7 wiecz.

Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa, poświęconego krzewieniu zasad społeczniczego wódm mas najszerszych p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k. Zadać w księgarniach! 20

Zarząd Częstochowskiego Oddziału Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie ma zaszczyt z wiadomości p.p. Członków, że w dniu 23 kwietnia 1910 r. o godz. 7 i pół wieczorem w lokalu własnym Stowarzyszenia wywołany zostanie przez

d-ra Zelisława Brotowskiego
z Warszawy 72

odczyt p. t. „Podstawy urządzenia pośrednictwa pracy”. Wejście dla p.p. Członków bezpłatne, dla osób do Stow. niensależnych wejście kop. 0.50

LEKARZ-DENTYSTA
Artur Broniatowski
przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p. p.
Aleja Nr 2, pierwsze piętro dom p. Rybeckiej.

Na pensji p. Komar
za zezwoleniem lekarza po ogólnej dezynfekcji lekowej rozpoczyna się w poniedziałek 25.

Uwagi na czasie.
— — —
II.

(Z powodu walnego zgromadzenia T-wa pożyczkowo-oszczędnościowego).
Drugi błąd, jakiego dopuściło się kilku mówców, polega na godzeniu się zasadniczo na projekt uchwalenia dla

władz Towarzystwa tantjemy z zysków i to nawet w stosunku procentowym
Jest to kardynalna omyłka, która w życiu niejednej kooperatywy wydała gorzkie owoce.
Ludzie nauki, jak również i ci, co się ruchem spółdzielczym interesują i odpowiednio dzieła czytają, wiedzą aż nadto dobrze, jakie następstwa przedziej czy później nadejść muszą, jeżeli władze Towarzystwa będą wynagradzane z czystych zysków.

Wtedy to interes osobisty każe wykazywać jak największe zarobki, czyli mówiąc innymi słowy, Zarząd i Rada mogą być usposobione wówczas niechętnie względem obniżania procentów od pożyczek, jak również i przy kwalifikowaniu niepewnych pożyczek do odpisania na straty, lub przeznaczania na ten cel odpowiedniego funduszu amortyzacyjnego, mogą się zapatrywać zbyt optymistycznie, t. j. zbyt pobłażliwie, i to jedynie dla tego, aby nie uszczuplić zysków, bo przecie od większych lub mniejszych rezultatów będzie zależała wtedy obfitsza, lub szczuplejsza tantjema.

Tak mówią powagi w świecie współdzielczym, a jednak wypowiedziane na ogólnem zebraniu powyższe uwagi odbiły się jak groch o ścianę.
Jeżeli zaś nie uchwalono dla Zarządu i Rady tantjemy, to bynajmniej nie z powyższego powodu, ale ze względów ubocznych, czyli inaczej mówiąc, gdyby tych względów ubocznych nie było (przekroczenie pewnych pozycji budżetowych) to prawdopodobnie ogólne zebranie uchwaliliby z zysków owe dodatkowe wynagrodzenie dla władz Towarzystwa.

Jedynie tylko w pierwszym roku istnienia instytucji, kiedy to jeszcze wszystko jest znakiem zapytania, mogą zapadać podobne uchwały ze względu na to, że władze Towarzystwa pracują zwykle darmo, ale gdy obroty Towarzystwa się wyjaśnią i można już określać dochód, to wtedy zapłata za pracę powinna być objęta w budżecie jako stała wynagrodzenie.

Kto inaczej utrzymuje, ten wykazuje jedynie niezajomość przedmiotu, a to jest wielka plaga, która trapi nasze nie-

wyrobite społeczeństwo.
szelka praca, aby została wykonana należyście, wymaga fachowych wiadomości i uzdolnień, tymczasem my o tej maksymie zapominamy i zamiast iść za głosem rzeczoznawców, wierzymy przygodnemu mówcy.
Nie uchwała się tantjemy dla władz Towarzystwa nie ze względu na karzącą ocenę ich działalności, lub złego humoru mówcy, ale z przytoczonych powyżej powodów zasadniczych.

Boleszczyce.

Skazanie warunkowe.

Onegdaj obradowała Rada państwa nad ustawą o skazaniu warunkowym. Jak wiadomo ustawę tę uchwaliła Izba państwowa, ale natomiast komisja Rady państwa większością głosów zakwalifikowała ją do odrzucenia.

Pośród większości komisji Rady Państwa, głoszącej za odrzuceniem rzeczowej ustawy, znalazł się i członek Rady państwa z Królestwa, p. Stefan Godlewski, gdy natomiast w gronie przychylniej rzeczomemu prawu mniejszości był drugi z polskich członków komisji, p. Korwin-Milewski.

Dziwnie razła ta rozbieżność poglądów i głosów w komisji dwóch jej członków Polaków w sprawie, która nie nastreżała przecie zasadniczego powodu od takiego wzajemnego unicestwienia wagi swoich głosów.

Nie rozumieliśmy i nie rozumiemy stanowiska p. Godlewskiego, który w komisji Rady państwa wystąpił przeciwko przyjęciu skazania warunkowego, łącząc się w tej mierze w poglądach ze skrajną prawicą Izby państwowej.

P. Godlewski gorliwie swoją zwalczaniu projektu ustawodawczego, który większość opinii publicznej polskiej i jej wyraziście w Izbie państwowej przyjęli przychylnie, posunął tak daleko, że do referatu komisji dołączył swoją osobistą opinię przeciwko ustawie o skazaniu warunkowym.

Węc do różnych zdumionych głosów, żądających wyjaśnień, i swój dotychczas zapytaniem, czy p. Godlewski dzia-

łał tu wbrew Kołu posłów polskich z Rady państwa, czy w wykonaniu jego poleceń, czy bez jego wiedzy? Sądziemy, że wyjaśnienia odmówione nie będą.

Rada państwa po wysłuchaniu przemowy referenta komisji Płatanowa, projekt o skazaniu warunkowym odrzuciła, mimo gorącej obrony projektu przez ministra sprawiedliwości Szczegółowitowa, który sądzi, że rzeczony projekt stanie się niebawem podstawą prawodawstwa wszystkich państw europejskich.

Zaburzenia w Chinach.

W prowincji Hunan, w Chinach, wybuchły—jak już o tem donosiliśmy telegraficznie—poważne zaburzenia, skierowane głównie przeciwko Europejszemu.

rasa angielska w obszernych roztrząsaniach wyraża obawę z powodu rozruchów w mieście Czangsze, stolicy prowincji Hunan, a dla porównania przytacza początki słynnego powstania bokserów w r. 1900. Miasto Czangsze liczy 300,000 mieszkańców i leży nad projektowaną linią kolei Kanton-Hankau, o której budowę, jak wiadomo, ubiegają się francuskie, angielskie, niemieckie i amerykańskie grupy finansowe. W prowincji Hunan, obok misji katolickich, znajduje się 18 misji protestanckich, przeważnie angielskich i amerykańskich. Tam wybuchły pośród ludności rozruchy, które objawiają się w taki sposób, że na razie wszelka orientacja stała się niemożliwą.

Jeżeli tłum rabuje i pali misje, to w takim razie uzasadniony jest wniosek, że rozruchy skierowane są przeciwko Europejszemu, co też prasa angielska stanowczo twierdzi. Jeżeli w Czangsze zamordowany został gubernator i syn jego, to można przypuszczać, że śmierć jego spowodowana została wystąpieniem w obronie Europejszczyków. Ale dlaczego tłum zburzył w Czangsze konsulat japoński, a niedawno zabrał w Hankau wielki handel japoński? Czyby ruch zwracał się wogóle przeciwko obcym?

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja II-ga, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Wykonuje RZEZBY POMNIKI. ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE. Telefon 40 249.

RYDZEWSKI i S-ka Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na
Bluro Techniczne
Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi,
grzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

koszy w udręczeniu, zadawanych mu przez kochaną kobietę...

Co do Naumowa, jestto faktem stwierdzonym nietyko przez stosunek z Tarnowską. Przedtem zakochany był w pewnej śpiewaczce, której udręczeniu poddawał się z rozkoszą, a fakt, że w ciągu czterech dni zakochał się na śmierć w Tarnowskiej, musiał wstrząsnąć głęboko całym jego organizmem i uczynić go podatnym do sugestji, do której już i tak był bardzo podatny.

Jednym słowem profesor Cappelletti orzekł, że Naumow jest dzieckiem, które w przyszłości może zostać mężczyzną, ale prawdopodobnie zawsze dzieckiem pozostanie.

To, że podczas służby wojskowej w ścisłej dyscyplinie Naumow prowadził życie wzorowe, dowodzi właśnie silnej jego podatności do sugestji. Nic więc dziwnego, że Tarnowska wywierała na niego wpływ nieograniczony, że był w jej ręku piłką, którą ona igrała. W chwili popełnienia zbrodni, umysł jego był zaciemniony a wolność jego czy-

nów zachwiana. Wpływ Tarnowskiej zrozumie się łatwiej, jeżeli zwróci się uwagę, że przed trzema czy czterema laty była śliczną kobietą, a nie dzisiaj zgnębioną i zlaną osobą, która mimo to oddziaływała nadzwyczaj silnie na otoczenie.

Nas epny znowu profesor Belmonto, dyrektor zakładu obłąkanych w Padwie, oświadczył również, że Naumow jest masochistą, przyczem dodał, że wpływ Tarnowskiej był na niego tem silniejszy, że Tarnowska wykazuje zbroczenie wprost przeciwne, jest sadystką, to znaczy lubi znęcać się nad ludźmi kochanymi. Wogóle całe otoczenie Tarnowskiej, między innymi Pryłukow, byli to masochiści i to tłumaczy jej suggestyjny wpływ na nich.

Naumow popełnił — zdaniem profesora Belmonta — zbrodnię pod bezpośrednim wpływem Tarnowskiej, a nie z prostej tylko zazdrości. Gdyby bowiem tylko zazdrość była sprężyną jego działania, to byłby popełnił zbrodnię dawniej, np. w Wiedniu, kiedy widział, jak

Tarnowska przechodziła z rąk Komarowskiego w ręce Pryłukowa.

Trzeci wreszcie rzeczoznawca, prof. Bianchi, przyłączył się do orzeczeń poprzednich i scharakteryzował całą bandę jako gromadę masochistów, podatnych do sugestji, a opanowanych przez sadystkę, w najwyższym stopniu neuropatyczną i zdolną do suggestjonowania.

Jakkolwiek Tarnowska jest sadystką, a oskarżeni mężczyźni masochistami, jednak zbroczenia ich mogły dojść do rozmiarów tak zbrodniczych jedynie w społeczeństwie, gdzie samobójstwa i morderstwa są na porządku dziennym i gdzie wartość życia ludzkiego jest nieporównanie mniejsza „niż u narodów cywilizowanych”.

Prócz psychiatrów przesłuchano także jako rzeczoznawcę ginekologa, profesora Bossiego, który podał wynik badań przeprowadzonych co do Tarnowskiej. Profesor Bossi orzekł, że stan organów Tarnowskiej jest nienormalny, że od lat istnieje u niej wrzód, który nagromadzo-

meni toksynami zatrąwa organizm. „Szal podróżniczy” Tarnowskiej jest znanym objawem u kobiet chorych w ten sposób, jak ona.

W podobnym kierunku poszedł także rzeczoznawca, znowu psychiatra, profesor Norselli, który nazwał Tarnowską histeryczką. Powiedział między innymi, że ma jedną nerkę ruchomą, co wpływa bardzo na mózg. Tarnowska pogarszała swój stan przez zazywanie różnych trujących środków i przez kokainizm. Tarnowska wogóle jest fizjopatologiczną osobliwością: cierpi na artryzm i uremię, tęczością jednego oka ma inaczej zabarwioną, niż drugiego, tętno serca nie jest u niej jednakowe, jeżeli stoi, siedzi lub leży, a może tętno zupełnie powstrzymać, jeżeli znajduje się w ciemnym pokoju i myśli skupi na jednym przedmiocie.

— Waluty zagraniczne.

Marka	= 46.25.
Korona	= 39.15.
Frc.	= 37.42.

Warszawska Fabryka ZALUZJI DREWNIANYCH E. RADY w Warszawie

Poleca: żaluzje bezpieczeństwa rolowe, trwalsze i mocniejsze od żelaznych; sztabikowe do każdej konstrukcji okien mieszkalnych, wjazd i balkonów, specjalne do oranżeryj; parawaniki i markizy.

**Przedstawiciel
ZDZISŁAW RYLSKI**
Częstochowa Aleja II № 33 Tel. 93.

Fabryka wód mineralnych „ZDRÓJ” aptekarza St. Wągrowskiego

„ w Częstochowie III aleja № 62, tel. 31 „ZDRÓJ” Nagrodzona medalami „ „ „ „ „ „ „ „

Podaje do ogólnej wiadomości, że pojawiły się syfony z wodą sodową nie pochodzącą z fabr. „Zdrój” z etykietami ludzako podobnymi do etykiet wyżej wymienionej fabryki, widocznie w celu wprowadzenia odbiorców w błąd. To zmusiło etykiety na wodę sodową zmienić w ten sposób, że jedna połowa etykiety będzie koloru białego, druga niebieskiego i na etykietce wytryskującej „Zdrój” Na wszystkich syfonach jest wpalona firma na szkle, na co uprzejmie proszę zwracać uwagę, gdyż inne syfony przyjmowane nie będą. Poleca wody mineralne w syfonach i fiaskach, lemoniady owocowe i kwas Szampański wybory jako napój chłodzący. Wszystkie wody wyrabiane na kwasie węglanym płynnym. Z dniem 1 Maja rozpocznie się sezon picia wód mineralnych na szklanki w parku miejskim w altanie wprost pawilonu Tow. Akc. Zawiercie. Fabryka „Zdrój” posiada reprezentację kwasu węglanego pierwej i najwięcej w kraju warszawskiej fabryki.

Dostawa wód na zabawy i przyjęcia. !!! Żądać wszędzie wyrobów fabr. „Zdrój” !!!

„LECH” Kantor Przewozowy

Aleja 3-cia № 55, telef. 328.

Uskutecznia szybko i dokładnie przeprowadzi mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysła i odbie a wszelkie towary z kolei

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie

Biurowo w gmachu Magistratu.

Sprzedaj i wynajm motorów elektrycznych na raty miesięczne i kwartalne.

Najtańsza i najdogodniejsza siła motoryczna dla fabryczek i warsztatów

670

H. ROCZALSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica

Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter) Telefon 38.

W zakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przyzwozowych i wywozowy h na warunkach najprzystępniejszych. 448-180-2



Mydłem nafcianem

z „Latarnią morską”
WYROBU SYSTEMU ANGIELSKIEGO
Hordliczki i Stamirowskiego w Łodzi

znakomicie pierze się: białizną imaną, bawelnianą, półwełnianą, jedwabną, koronki, franki, korki, meble, dywany etc.

Po sposobie używa zwracać się do reprezentantów:

Paweł Haida, Warszawa, ul. Wronia Nr. 61, telefon Nr. 150-54
Edmund Bogdanicki, Łódź, ul. Dzielna Nr. 30, tel. Nr. 11-26
L. Senior i D. Bochanek, Częstochowa
M. Zukier, Kalisz, ul. Wrocławska Nr. 42
M. Zyber, Białystok
M. St. Pachior, Radom
lub wysłać do fabryki

Mydło używać można we wszystkich sklepach mydlarskich, kolonialnych i składach aptecznych. 760

ZAKŁAD

artystyczno-fotograficzny
Wacława Wesołowskiego
w Częstochowie
róg II Alei i Teatralnej 26.

Wykonuje wszelkie roboty wychodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

111

Caletnia s całkowicie urządzeniem, do sprzedania lub do wydzierżawienia w Podgłazu królówkim. Wiadomość w zmynie. 762



„ARYSTOKRATYNA”

Krem i proszek.

Odnaczony na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu — staje się pleć lśniącą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.

Piegi, zmarszczki, wagi, zółte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkurazowym użyciu.

ŻAДАĆ W SKŁADACH APTECZNYCH I APTEKACH.
Główny skład na Król. i Cesarstwo w skądzie aptecznym
WACŁAWA ORZEŁ w Częstochowie, III Aleja Nr. 48.



Najlepsza
American Cycle Company
Wrocław, Elektoralna 4.

Za gotówką
Rowery i części
Maszyny do szycia
Najlepsze

Slusarz lat 19 poszukuje pracy
oferty przyjmuje administracja Gazety 765

Zgubiono paszport wydany przez wójta gminy Malogoszcz, imię Jan Szadowskiego 766

Piecharnia chryścijańska jedna w całym mieście musi być sprzedana przed 1 maja. Wiadomość: Żarki spółka chryścijańska. 767

Stolarze na meble potrzebni u J. Leitkepa Aleja III № 65 776

Sklep z mieszaniem do wynajęcia od 1-go Lipca ul. „Iskustwa” № 15 774

Fabryka dów i innych przyjmuje roboty do obrobienia, rzeźnicia i kieloniana Krakowska 15 telefon 292 Bracia Świączy 789

Mieszkania letnie we dworze s prawnym i ogrodem wiadomość Aleja II 57 sklep Proszkowskiej 780

Mając do rozporządzenia poseszko 3 godzin mogą udzielać w tym czasie korepetycji. Specjalność matematyka III aleja, 36 71 Musialik. 779

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43 — w Zawierciu księgarnia p. K. Lubko i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2, kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnikiem do domów. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20